

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta paplašinātā sastāvā)

2020. gada 9. septembrī*

Ekonomikas un monetārā politika – Kredītiestāžu prudenčuālā uzraudzība – Iemaksa noguldījumu garantiju sistēmā vai vienotajā noregulējuma fondā neatsaucamu maksājumu saistību veidā – ECB uzticētie uzdevumi – ECB īpašās uzraudzības pilnvaras – Regulas (ES) Nr. 1024/2013 4. panta 1. punkta f) apakšpunkts un 16. panta 1. punkta c) apakšpunkts un 2. punkta d) apakšpunkts – Pasākums, kurā paredzēta vēl nenokārtoto neatsaucamo maksājumu saistību kumulatīvās summas atskaitīšana no pirmā līmeņa pamata kapitāla – Individuālas pārbaudes neesamība

Lietās T-150/18 un T-345/18

BNP Paribas, Parīze (Francija), ko pārstāv *A. Gosset-Grainville*, *M. Trabucchi* un *M. Dalon*, *avocats*,

prasītāja,

pret

Eiropas Centrālo banku (ECB), ko pārstāv *E. Koupepidou*, *R. Bax* un *F. Bonnard*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kura ir pamatota ar LESD 263. pantu un ar kuru lūgts daļēji atcelt ECB 2017. gada 19. decembra Lēmumu ECB/SSM/2017-R0MUWSFPU8MPRO8K5P83/248, ECB 2018. gada 26. aprīļa Lēmumu ECB-SSM-2018-FRBNP-17 un ECB 2019. gada 14. februāra Lēmumu ECB-SSM-2019-FRBNP-12,

VISPĀRĒJĀ TIESA (otrā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja pienākumu izpildītājs *E. Buttigieg*], tiesneši *F. Šalīns* [*F. Schalin*] (referents), *B. Berke* [*B. Berke*], *M. Ž. Kosteira* [*M. J. Costeira*] un *K. Makioki* [*C. Mac Eochaidh*],

sekretāre: *M. Maresko* [*M. Marescaux*], administratore,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2019. gada 11. septembra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

- 1 Pēc 2008. gada finanšu krīzes, kas izraisīja eurozonas krīzi, tika ieviesti jauni reglamentējoši noteikumi, ar kuriem bija paredzēts nodrošināt banku darbības stabilitāti un drošību Eiropas Savienībā un pabeigt ekonomikas un monetārās savienības un iekšējā tirgus izveidi. Tas būtībā ir vienots reglamentējošo noteikumu kopums, kas vienādā veidā piemērojams visu attiecīgo dalībvalstu kredītiestādēm. Banku savienība balstās uz trim pilāriem, proti, uz vienotu uzraudzības mehānismu, vienotu neregulējuma mehānismu un Eiropas noguldījumu garantiju sistēmu.
- 2 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/36/ES (2013. gada 26. jūnijs) par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV 2013, L 176, 338. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV 2013, L 176, 1. lpp., labojumi – OV 2013, L 208, 68. lpp. un OV 2013, L 321, 6. lpp.) ietilpst šā sprieduma 1. punktā minētajā vienotajā regulējumā, un abas kopā tās veido banku darbību reglamentējošo tiesisko pamatu, kā arī uzraudzības ietvaru un prudenciālās uzraudzības noteikumus, kas piemērojami kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām. Regulā Nr. 575/2013 ir paredzēts, ka ikvienai kredītiestādei ir jābūt konkrētam pašu kapitālam procentuālā izteiksmē, kas atkarīgs no tās riska profila. Minētajā pašu kapitālā ietilpst arī pirmā līmeņa pamata kapitāls (*Common Equity Tier 1, CET 1*), tas ir, kapitāls, ar ko paredzēts nodrošināt kredītiestādes darbības nepārtrauktību un izvairīties no maksātnespējas situācijām.
- 3 Regulā Nr. 575/2013 ir noteiktas vispārīgās prudenciālās prasības, kas papildinātas ar individuāliem pasākumiem, attiecībā uz kuriem kompetentajām iestādēm ir jāpieņem lēmumi pastāvīgās uzraudzības ietvaros, ko tās īsteno pār katru kredītiestādi un ieguldījumu brokeru sabiedrību.
- 4 Ar Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2013 (2013. gada 15. oktobris), ar ko ECB uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV 2013, L 287, 63. lpp.) (šā sprieduma 1. punktā minētais banku savienības pirmais pilārs), izveidotā vienotā uzraudzības mehānisma mērķis ir nodrošināt kredītiestāžu drošību un stabilitāti. Ar minēto regulu Eiropas Centrālajai bankai (ECB) ir piešķirta kompetence veikt tās 4. panta 1. punktā minētos prudenciālās uzraudzības uzdevumus. Saskaņā ar tās pašas regulas 6. pantu ECB veic savus uzdevumus vienotajā uzraudzības mehānismā, ko veido ECB un valstu kompetentās iestādes. Konkrētāk, ECB kompetences jomā ietilpst to eurozonas kredītiestāžu prudenciālās uzraudzības nodrošināšana, kuras klasificētas kā “nozīmīgas”.
- 5 Saskaņā ar Regulas Nr. 1024/2013 4. panta 3. punktu, lai veiktu ar šo regulu uzticētos uzdevumus, ECB piemēro visus attiecīgos Savienības tiesību aktus. Šajā nolūkā ECB pieņem lēmumus, ievērojot “visus leģislatīvus un neleģislatīvus aktus, tostarp tos, kuri minēti LESD 290. un 291. pantā” un “uz to jo īpaši attiecas saistoši regulatīvie un īstenošanas tehniskie standarti, kurus izstrādājusi [Eiropas Banku iestāde (EBI)] un pieņēmusi Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 10. līdz 15. pantu un minētās regulas 16. pantu, un minētās regulas noteikumi par Eiropas uzraudzības rokasgrāmatu, ko izstrādājusi EBI saskaņā ar šo regulu”.
- 6 Saskaņā ar Direktīvas 2013/36 97. pantu kompetentajām iestādēm ir pienākums ieviest uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesu (*Supervisory Review and Evaluation Process, UPNP*), lai, piemēram, varētu konstatēt, “vai iestāžu īstenotie plāni, stratēģijas, procesi un mehānismi un to rīcībā esošais pašu kapitāls un likviditāte nodrošina pareizu risku pārvaldību un segumu”.

- 7 Turklāt Eiropas Banku iestāde (EBI), kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV 2010, L 331, 12. lpp.), pamatojoties uz Direktīvas 2013/36 107. panta 3. punktu, 2014. gada 19. decembrī pieņēma pamatnostādnes par kopējām procedūrām un metodoloģiju, ko izmanto uzraudzības pārskatīšanas un novērtēšanas procesā (UPNP) (EBI/PN/2014/13).
- 8 Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 806/2014 (2014. gada 15. jūlijs), ar ko izveido vienādu noteikumus un vienotu procedūru kredītiestāžu un noteiktu ieguldījumu brokeru sabiedrību noregulējumam, izmantojot vienotu noregulējuma mehānismu un vienotu noregulējuma fondu, un groza Regulu (ES) Nr. 1093/2010 (OV 2014, L 225, 1. lpp.), izveidotajā vienotajā noregulējuma mehānismā (kas ietilpst šā sprieduma 1. punktā minētajā otrajā pilārā) ir paredzēts izveidot vienotu noregulējuma fondu, kurā kredītiestādēm ir jāveic iemaksas. Turklāt nozīmīgajā tiesiskajā regulējumā ietilpst arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas un noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012 (OV 2014, L 173, 190. lpp.). Šajā direktīvā ir paredzēts speciāls banku maksātnespējas novēršanas un pārvaldības regulējums. Tajā citastarp ir noteikts, ka katrā dalībvalstī izveido shēmu, ar ko paredzēts finansēt noregulējumu valsts mērogā, proti, valsts noregulējuma fondu, kurā attiecīgās dalībvalsts kredītiestādēm ir jāveic iemaksas.
- 9 Banku savienības trešā pilāra (skat. šā sprieduma 1. punktu), tas ir, Eiropas noguldījumu garantiju sistēmas, izveide vēl nav pabeigta. Tomēr ir pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/49/ES (2014. gada 16. aprīlis) par noguldījumu garantiju sistēmām (OV 2014, L 173, 149. lpp.), kurā ir paredzēts pastiprināt noguldītāju tiesību aizsardzību, katrā dalībvalstī izveidojot savu priekšfinansēto garantiju sistēmu. Šāda sistēma nodrošina ikviena noguldītāja iekrājumu saglabāšanu pilnā apmērā, ciktāl tie nepārsniedz maksimālo apmēru – 100 000 EUR.
- 10 Attiecībā uz otrā pilāra ietvaros izveidotā vienotā noregulējuma fonda un trešā pilāra ietvaros izveidoto noguldījumu garantiju sistēmu finansējumu ir jāuzsver, ka iemaksas, kuras kredītiestādēm ir pienākums maksāt vienotajā noregulējuma fondā un attiecīgajā noguldījumu garantiju sistēmā, var tikt veiktas vai nu tūlītēja maksājuma veidā, vai arī – uzņemoties neatsaucamas maksājumu saistības (turpmāk tekstā – “NMS”).
- 11 Regulas Nr. 806/2014 70. panta 3. punktā ir paredzēts, ka kredītiestādes, kuras izvēlas veikt iemaksas, izmantojot NMS, uzņemas saistības pēc pirmā pieprasījuma maksāt iemaksas summu vienotajā noregulējuma fondā un attiecīgajā noguldījumu garantiju sistēmā.
- 12 Saskaņā ar Regulas Nr. 806/2014 70. panta 3. punktu NMS pilnā apmērā ir jānodrošina ar zema riska aktīviem, kuri nav apgrūtināti ar trešo personu tiesībām, ar kuriem var brīvi rīkoties noregulējuma iestādes vai noguldījumu garantiju sistēma un kurus īsā termiņā ir iespējams pārvērst naudas līdzekļos. Šīs prasības ir iekļautas arī Direktīvas 2014/59 103. panta 3. punktā un Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/63 (2014. gada 21. oktobris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/59/ES papildina attiecībā uz *ex ante* iemaksām noregulējuma finansēšanas mehānismos (OV 2015, L 11, 44. lpp.), 13. panta 3. punktā. Kā izsecināms no 2016. gadā pieņemtā Vienotās noregulējuma valdes lēmuma un no Francijas tiesību aktiem, ar kuriem transponēta Direktīva 2014/49, praksē šis nodrošinājums izpaužas kā naudas līdzekļu noguldījums apmērā, kas ekvivalents NMS, ar kuriem var brīvi rīkoties noregulējuma iestādes vai attiecīgā noguldījumu garantiju sistēma.
- 13 Visbeidzot – ir jāmin, ka EBI 2015. gada 11. septembrī pieņēma pamatnostādnes par maksājumu saistībām saskaņā ar Direktīvu 2014/49 (EBI/PN/2015/09) (turpmāk tekstā – “pamatnostādnes par maksājumu saistībām”).

- 14 Pamatnostādnēs par maksājumu saistībām, kuru ievērošanu apliecinājusi ECB, ir noteikts, ka konkrētos apstākļos uz NMS var attiecināt prudenciālus pasākumus. Proti, no minēto pamatnostādņu 31.–33. punkta izriet, ka:

“31. Ar maksājumu saistību prudenciālu apstrādi jācenšas nodrošināt, ka pastāv līdzvērtīgi konkurences nosacījumi, un mazināt šādu saistību prociklisko ietekmi uz to grāmatvedības metodēm.

32. Ja grāmatvedības metožu rezultātā rodas maksājumu saistības, kas pilnībā ir atspoguļotas bilancē (kā pasīvi), vai rodas nodrošinājuma līgums, kas pilnībā ir atspoguļots peļņas un zaudējumu aprēķinā, tad nav nepieciešams piemērot *ad-hoc* prudenciālo apstrādi, lai mazinātu prociklisko ietekmi.

33. Gadījumā, ja, gluži pretēji, grāmatvedības metožu rezultātā rodas maksājumu saistības un nodrošinājuma līgums paliek ārpus bilances, kompetentās iestādes uzraudzības pārskatīšanas un novērtējuma procesa (UPNP) ietvaros izvērtē riskus, kam kredītiestādes kapitāla un likviditātes pozīcijas var būt pakļautas, ja [noguldījumu garantiju sistēmas] aicinātu šai iestādei segt savas saistības naudā, un īsteno attiecīgās pilnvaras, lai nodrošinātu procikliskās ietekmes mazināšanos ar papildu kapitāla/likviditātes prasībām.”

Strīda rašanās fakti

- 15 Prasītāja – *BNP Paribas* – ir nozīmīga struktūra Regulas Nr. 1024/2013 6. panta 4. punkta izpratnē, un kopš 2014. gada 4. novembra tā ir pakļauta ECB tiešajai prudenciālajai uzraudzībai.
- 16 2017. gada 14. septembrī UPNP noslēgumā ECB nosūtīja prasītājai lēmuma projektu, kurā citastarp runa bija par NMS. Šis projekts ietvēra arī tādu prudenciālu prasību, ka vēl nenokārtoto NMS kumulatīvā summa ir atskaitāma no pirmā līmeņa pamata kapitāla. Prasītāja tika aicināta paust savu nostāju par šo projektu.
- 17 2017. gada 29. septembrī prasītāja pa pastu nosūtīja savus apsvērumus.
- 18 2017. gada 19. decembrī ECB, pamatojoties uz Regulas Nr. 1024/2013 4. panta 1. punkta f) apakšpunktu un 16. pantu, pieņēma lēmumu ECB/SSM/2017-R0MUWSFPU8MPRO8K5P83/248, kurā ir noteikts, ka NMS kumulatīvās summas, kuras tā uzņēmusies attiecībā pret kādu no noguldījumu garantiju sistēmām vai noregulējuma fondiem, ir atskaitāmas no pirmā līmeņa pamata kapitāla (turpmāk tekstā – “2017. gada 19. decembra lēmums”).
- 19 Prasītāja 2017. gada 19. decembra lēmumu apstrīdēja, vērsoties pie ECB Administratīvās pārskatīšanas padomes, kas 2018. gada 19. martā sniedza savu atzinumu.
- 20 2018. gada 26. aprīlī ECB pēc Administratīvās pārskatīšanas padomes atzinuma nolēma 2017. gada 19. decembra lēmumu aizstāt ar lēmumu ECB-SSM-2018-FRBNP-17 (turpmāk tekstā – “2018. gada 26. aprīļa lēmums”). Šā lēmuma iedaļa par NMS ir palikusi bez izmaiņām.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

- 21 Ar 2018. gada 1. martā Vispārējās tiesas kancelejā iesniegto prasības pieteikumu prasītāja cēla prasību atcelt 2017. gada 19. decembra lēmumu; tā tika reģistrēta ar lietas numuru T-150/18.
- 22 Iebildumu raksts, replika un atbilde uz repliku lietā T-150/18 Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegti attiecīgi 2018. gada 30. maijā, 7. septembrī un 24. oktobrī.

- 23 Ar 2018. gada 1. jūnijā Vispārējās tiesas kancelejā iesniegto prasības pieteikumu prasītāja cēla prasību atcelt 2018. gada 26. aprīļa lēmumu; tā tika reģistrēta ar lietas numuru T-345/18.
- 24 Iebildumu raksts, replika un atbilde uz repliku lietā T-345/18 Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegti attiecīgi 2018. gada 26. jūlijā, 20. septembrī un 5. novembrī.
- 25 Pēc otrās palātas priekšlikuma Vispārējā tiesa, pamatojoties uz sava reglamenta 28. pantu, nolēma lietas T-150/18 un T-345/18 nodot izskatīšanai paplašinātā iztiesāšanas sastāvā.
- 26 Pēc tam, kad ECB 2019. gada 14. februārī bija pieņēmusi lēmumu ECB-SSM-2019-FRBNP-12, ar kuru 2019. gada 1. martā tika aizstāts 2018. gada 26. aprīļa lēmums un kurā paredzēts tas pats atskaitīšanas pasākums (turpmāk tekstā – “2019. gada 14. februāra lēmums”), prasītāja 2019. gada 23. aprīlī Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza grozījumu rakstu, kurā tā lūdza daļēji atcelt arī 2019. gada 14. februāra lēmumu – ar tādu pašu pamatojumu, kāds izmantots prasības pieteikumā attiecībā uz 2018. gada 26. aprīļa lēmumu.
- 27 Ar Vispārējās tiesas priekšsēdētāja 2019. gada 23. aprīļa lēmumu šīs lietas tika nodotas citam tiesnesim referentam, kurš darbojas otrajā palātā.
- 28 Ar 2019. gada 17. maija vēstuli ECB iesniedza savus apsvērumus par grozījumu rakstu un lūdza noraidīt prasību kopumā.
- 29 Pēc tiesneša referenta priekšlikuma Vispārējā tiesa (otrā palāta paplašinātā sastāvā) nolēma sākt tiesvedības mutvārdu daļu.
- 30 Otrās palātas (paplašinātā sastāvā) priekšsēdētājs 2019. gada 5. augustā nolēma šīs lietas apvienot tiesvedības mutvārdu daļas vajadzībām.
- 31 Tika uzklauti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz jautājumiem, kurus Vispārējā tiesa uzdeva 2019. gada 11. septembra tiesas sēdē.
- 32 Lietā T-150/18 prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai būtībā ir šādi:
- atcelt 2017. gada 19. decembra lēmuma 9.1.–9.3. punktu;
 - piespriest ECB atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 33 Lietā T-150/18 ECB prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- noraidīt prasību;
 - piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 34 Lietā T-345/18 prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai būtībā ir šādi:
- atcelt 2018. gada 26. aprīļa lēmuma 9.1.–9.3. punktu;
 - atcelt 2019. gada 14. februāra lēmuma 8.1.–8.4. punktu;
 - piespriest ECB atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 35 Lietā T-345/18 ECB prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- noraidīt prasību;

- piespriest prasītajai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Pārsūdzētie lēmumi

- 36 Kā izriet no šā sprieduma 18., 20. un 26. punkta, 2017. gada 19. decembra, 2018. gada 26. aprīļa un 2019. gada 14. februāra lēmumos (turpmāk tekstā visi kopā – “pārsūdzētie lēmumi”) ECB uzdeva prasītājam atskaitīt no pirmā līmeņa pamata kapitāla summu, kas ekvivalenta to NMS summai, kuras tā uzņēmusies attiecībā pret noguldījumu garantiju sistēmām vai noregulējuma fondiem.
- 37 Pārsūdzētajos lēmumos ECB ir paudusi uzskatu, ka nepieciešams nodrošināt stabilu segumu riskiem, kuriem prasītāja bija pakļauta saistībā ar NMS, kas iegrāmatotas kā ārpusbilances posteņi. 2019. gada 14. februāra lēmuma 8.2. punktā tā ir precizējusi atskaitāmo summu, izmantojot šādu formulu: $CET1_{aj} = CET1_{non\ aj} - c$. Minētajā formulā “ $CET1_{aj}$ ” apzīmē tādas attiecīgās struktūras pirmā līmeņa pamata kapitālu (pēc korekcijas), kas pakļauta prudenciālajai uzraudzībai, “ $CET1_{non\ aj}$ ” – šīs struktūras pirmā līmeņa pamata kapitālu pirms korekcijas un “ c ” – mazāko summu no to apgrūtināto aktīvu vai sniegtā naudiskā nodrošinājuma patiesās vērtības, ar kuriem nodrošināta attiecīgās struktūras, kas pakļauta prudenciālajai uzraudzībai, vēl nenokārtoto NMS kumulatīvā summa, no vienas puses, un attiecīgo struktūru, kas pakļauta prudenciālajai uzraudzībai, vēl nenokārtoto NMS, ar kurām tā nodrošināta, kopsummu nominālā apmēra, no otras puses.
- 38 Kā izriet no 2019. gada 14. februāra lēmuma 8.3. punkta, ECB šajā ziņā ir izmantojusi šādu pamatojumu:

“Naudiskais nodrošinājums, kas sniegts, lai nodrošinātu NMS, nav pieejams līdz brīdim, kad pēc noregulējuma iestādes vai noguldījumu garantiju sistēmas pieprasījuma ir veikts maksājums:

- ja šāds maksājums ir veikts, vēl nenokārtotās NMS iegrāmato kā izdevumus ar negatīvu ietekmi uz pirmā līmeņa pamata kapitālu; tas nozīmē, ka [...] sniegtais naudiskais nodrošinājums kļūs pieejam[s] tikai pēc tam, kad maksājums naudā jau ir ietekmējis pirmā līmeņa pamata kapitālu;
- ja šāds maksājums nav veikts, noregulējuma iestāde vai noguldījumu garantiju sistēma izmantos [...] sniegto galvojumu, kam būs tieša negatīva ietekme uz pirmā līmeņa pamata kapitālu.

Līdz ar to [...] naudiskais nodrošinājums nekad nebūs pieejams to zaudējumu segšanai, kuri pastāvīgi varētu rasties attiecīgajai uzraudzītajai struktūrai. Turklāt gan noregulējuma iestāde, gan noguldījumu garantiju sistēma drīkst veikt NMS piedziņu laikā, kad konkrētai kredītiestādei tiek piemērota noregulējuma procedūra vai likvidācijas process, un šajā laikā naudas samaksu par vēl nenokārtotajām NMS iegrāmato kā zaudējumus ar negatīvu ietekmi uz pirmā līmeņa pamata kapitālu; tas var notikt spriedzes laikā, kad iespējamas ir procikliskas sekas. Tādēļ ir uzskatāms, ka summa, par kādu ir [...] sniegts naudisks nodrošinājums, nav pieejama attiecīgās kredītiestādes zaudējumu segšanai. Pašlaik tas nav atspoguļots attiecīgās uzraudzītās struktūras pirmā līmeņa pamata kapitālā, un tādēļ tas nesniedz patiesu priekšstatu par tās faktisko finansiālo stabilitāti un riskiem, kuriem attiecīgā uzraudzītā struktūra ir pakļauta saistībā ar NMS izmantošanu.”

- 39 Puses ir vienprātis par to, ka 2019. gada 14. februāra lēmums pēc būtības ir identisks 2017. gada 19. decembra un 2018. gada 26. aprīļa lēmumiem gan rezolutīvās daļas ziņā, gan tās pamatojuma ziņā.
- 40 Tādējādi ECB ir secinājusi, ka NMS izmantošana izraisīja Regulas Nr. 1024/2013 16. panta 1. punkta c) apakšpunktā minēto problemātisko situāciju un ka, lai atrisinātu šo problēmu, tā varēja izmantot pilnvaras, kas tai piešķirtas šīs regulas 16. panta 2. punkta d) apakšpunktā, lai pieprasītu no jebkura šo lēmumu adresāta, lai tas uz saviem aktīviem attiecinātu speciālu politiku par uzkrājumu veidošanu vai speciālu uzskaiti saistībā ar pašu kapitāla prasībām.

Juridiskais pamatojums

- 41 Tā kā lietas dalībnieki attiecībā uz šo jautājumu tika uzklausi tiesas sēdē, Vispārējā tiesa, pamatojoties uz Vispārējās tiesas Reglamenta 68. pantu, nolēma šīs lietas apvienot galīgā nolēmuma pieņemšanas vajadzībām.
- 42 Prasības pieteikumos prasītāja, lūdzot pārsūdzēto lēmumu daļēju atcelšanu, izvirza četrus pamatus. Ar pirmo pamatu tiek apgalvots, ka trūkst tiesiskā pamata, jo ECB esot noteikusi vispārpiemērojamas prudenciālas prasības, lai gan šādas pilnvaras ir rezervētas likumdevējam. Ar otro pamatu tiek apgalvots, ka ir pieļauta tiesību kļūda, jo esot kļūdaini interpretētas Savienības tiesību normas, kas pieļauj NMS izmantošanu, un šīm normām esot atņemta lietderīga iedarbība. Ar trešo pamatu tiek apgalvots, ka nav ievērots samērīguma princips. Ar ceturto pamatu tiek apgalvots, ka ir pieļauta kļūda vērtējumā un ka nav ievērots labas pārvaldības princips.
- 43 Pirmais pamats – par tiesiskā pamata trūkumu – ir balstīts uz diviem iebildumiem. Ar pirmo iebildumu prasītāja būtībā apgalvo, ka, ņemot vērā noteikumus, kuros reglamentēti ECB īstenotie prudenciālās uzraudzības uzdevumi, pārsūdzētajos lēmumos ir izvirzītas jaunas vispārpiemērojamas prudenciālās prasības. ECB neesot izvērtējusi maksātspējas un likviditātes riskus, kādiem pakļauta prasītāja, un neesot novērtējusi prasītājas riska profilu.
- 44 Otrais iebildums ir balstīts uz to, ka ECB esot pārsniegusi Regulas Nr. 1024/2013 4. panta 1. punkta f) apakšpunktā un 16. panta 1. punkta c) apakšpunktā noteiktās pilnvaras. Pirmām kārtām, prasītāja uzsver, ka Regulas Nr. 1024/2013 16. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir pārkāpts tā iemesla dēļ, ka ECB neesot konstatējusi, kādā veidā tās ieviestie pasākumi, stratēģijas, procesi un mehānismi – kā arī tās pašu kapitāls un likviditāte – nenodrošina pienācīgu pārvaldību un tās risku segšanu, un ka ECB esot tikai uzskaitījusi vispārīgus un nekonkrētus apsvērumus. Otrām kārtām, tā apgalvo, ka Regulas Nr. 1024/2013 4. panta 1. punkta f) apakšpunktā ir paredzēts, ka konkrētas papildu prasības kredītiestādēm attiecībā uz pašu kapitālu ECB var noteikt vienīgi tad, ja attiecīgo regulu un Direktīvas 2013/36 normas ietver tieši formulētu atļauju kompetentajām iestādēm rīkoties. Taču neviena norma neietver atļauju kompetentajām iestādēm noteikt papildu prasības attiecībā uz kapitālu – ārpusbilances posteņu paušālas atskaitīšanas veidā. Īstenībā NMS šāda atskaitīšana – pilnā apmērā un pastāvīga – piemērojamajā regulējumā nav paredzēta. Atskaitīšana no pašu kapitāla ir paredzēta tikai Regulas Nr. 575/2013 36. pantā. Trešām kārtām, jebkurā gadījumā atskaitīšanu, kas pamatota ar Direktīvas 2013/36 104. panta 1. punkta d) apakšpunktu un Regulas Nr. 1024/2013 16. panta 2. punkta d) apakšpunktu, varot piemērot vienīgi bilances aktīva posteņiem, nevis ārpusbilances posteņiem. UPNP pamatnostādnēs esot paredzēta iespēja papildus noteikt kapitāla prasības – vai nu kā papildu prasības attiecībā uz pašu kapitālu, vai arī ar Direktīvas 2013/36 104. pantā paredzētajiem pasākumiem, proti, kā iegrāmatošanu bilances aktīvā.
- 45 ECB šim pamatam nepiekrīt. Attiecībā uz pirmo iebildumu tā uzsver, ka tā nav ieviesusi nekādus jaunus un vispārējus noteikumus, un apgalvo, ka NMS prudenciālā kvalifikācija tās reglamentējošajos aktos (Direktīvā 2014/49 un Regulā Nr. 806/2014) neesot atrunāta. Pārsūdzētie lēmumi esot tikuši pieņemti Regulas Nr. 1024/2013 4. panta 1. punkta f) apakšpunktā definētajā uzraudzības un prudenciālās novērtēšanas procesā, ievērojot šīs pašas regulas 16. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Šajā kontekstā tā noliedz individuālas pārbaudes neesamību, uzsverot, ka pašu kapitāla apmērs neietekmē to, vai pastāv tāds risks, kas attaisno pārsūdzēto lēmumu pieņemšanu un šis risks ir tāds, ka prasītājai faktiski pieejamais pirmā līmeņa pamata kapitāls nav pietiekams, lai segtu risku, kura apmērs ir ekvivalents tam, kas būtu jāsedz ar pirmā līmeņa pamata kapitālu, kurš atspoguļots tās bilancē.
- 46 Turklāt pārsūdzētie lēmumi esot tikai tādu individuālu lēmumu kopums, kurus var apstrīdēt vienīgi to adresāti, kuros noteiktas prasības attiecībā uz konkrēto struktūru un kuri katru no tām ietekmējot atšķirīgā veidā. Tā kā kredītiestādes ir pakļautas identiskiem riskiem, esot tikai loģiski, ka pasākumi tiek formulēti identiskā veidā.

- 47 Attiecībā uz otro iebildumu ECB noliedz, ka tā būtu pārsniegusi pilnvaras, kuras tai piešķirtas reglamentējošajos noteikumos, apgalvojot, ka tā esot pareizi izmantojusi savas priekštiesības, lai kredītiestādei dotu iespēju pareizi segt riskus, kuriem tā pakļauta. Aplūkojamais pasākums esot pamatots ar Regulas (ES) Nr. 1024/2013, ar ko ECB uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību, 16. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Proti, kā norāda ECB, pārbaudē par prasītājas individuālo stāvokli tika konstatēts, ka atsevišķi riski, kuriem tā pakļauta, bija segti nepareizi. Šāds konstatējums esot pietiekams pierādījums tam, ka prasītāja atradās vienā no šajā pantā minētajām situācijām, un attaisnojums tam, lai piemērotu pasākumu šīs problēmas atrisināšanai.
- 48 Turklāt ar Regulas Nr. 1024/2013 16. panta 2. punkta d) apakšpunktu tai esot piešķirta iespēja noteikt “īpašas [...] procedūras attiecībā uz aktīviem saistībā ar pašu kapitāla prasībām”, un NMS atskaitīšana esot uzskatāma par šādu procedūru. Līdz ar to, tā kā atskaitīšanas pasākums ietilpst otrā pīlāra ietvaros, prasītājas atsauce uz Regulas Nr. 575/2013 36. pantu un uz to posteņu sarakstu, kas atskaitāmi no šajā pantā definētā pirmā līmeņa pamata kapitāla, neesot nozīmīga. Visbeidzot – ECB ieskatā un pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, – prudenciāli pasākumi varot attiekties arī uz NMS kā ārpusbilances posteņiem. Tā šajā ziņā atsauces arī uz EBI pamatnostādņēm, kas tai ļauj veikt atbilstīgus pasākumus, lai segtu prociklisko risku, ja ar to saistītās maksājumu saistības un nodrošinājums nav iekļautas bilancē. ECB norāda uz EBI nostāju, ka nekāds prociklisks risks nerodas tādēļ vien, ka tiek pieņemts, ka NMS uzskaitē ir identiska naudas iemaksas uzskaitē. ECB atgādina arī to, ka ar NMS saistītais nodrošinājums ir uzskatāms par aktīva posteni, kas iegrāmatojams kredītiestādes bilancē. Tātad minētās saistības atspoguļojoties ar to saistītajā nodrošinājumā, kas nozīmējot to, ka tie ir jākvalificē kā nedalāms kopums.

Par pirmo iebildumu – eventuālu tiesiskā pamata trūkumu

- 49 Attiecībā uz prudenciālajām prasībām – kā uzskata arī puses šajā tiesvedībā – ir jānošķir no regulējuma izrietoši pienākumi, šajā kontekstā saukti arī par “pirmo pīlāru”, no vienas puses, un papildu prudenciālie pasākumi, šajā kontekstā saukti par “otro pīlāru”, no otras puses.
- 50 Vispārējo prudenciālo prasību minimumu ir noteicis likumdevējs, un tās ir iekļautas galvenokārt Regulā Nr. 575/2013 – atbilstoši tam, kas jau minēts šā sprieduma 2. punktā. Minētā regula ietver prasības attiecībā uz pašu kapitālu, kuras ir piemērojamas visām attiecīgajām kredītiestādēm. No iepriekš minētā izriet, ka katrai kredītiestādei jebkurā laikā ir jābūt pietiekamam pašu kapitālam. Turklāt attiecībā uz pirmā līmeņa pamata kapitālu Regulā Nr. 575/2013 ir definēti instrumenti, kas var tikt klasificēti šā kapitāla sastāvā, un tajā ir paredzēts, ka kredītiestādes izmanto šīs regulas 32.–35. pantā minētos prudenciālos filtrus, kas sastāv, piemēram, no konkrētu posteņu izslēgšanas, to vērtības koriģēšanas vai šīs pašas regulas 36.–47. pantā uzskaitīto posteņu atskaitīšanas no pirmā līmeņa pamata kapitāla.
- 51 Konkrēti, Regulas Nr. 575/2013 26. panta 1. punkta pirmajā daļā ir uzskaitīti šādi pirmā līmeņa pamata kapitāla posteņi: “a) kapitāla instrumenti [...]; b) akciju emisijas uzcenojuma konti, kas saistīti ar [kapitāla] instrumentiem; c) nesadalītā peļņa; d) citi uzkrātie ienākumi, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā; e) citas rezerves; f) rezerves vispārējiem banku riskiem”. Šis pirmā līmeņa pamata kapitāls ir viens no stabilākajiem kredītiestādes rīcībā esošajiem pašu kapitāla posteņiem, un tas ir izmantojams uzreiz un bez ierobežojumiem.
- 52 Regulas Nr. 575/2013 36. pantā ir paredzēts, ka no pirmā līmeņa pamata kapitāla posteņiem atskaita vairākus posteņus, tostarp kārtējā finanšu gada zaudējumus, nemateriālos aktīvus, atliktā nodokļa aktīvus, kuru realizācija ir atkarīga no peļņas gūšanas nākotnē, un līdzdalību citās kredītiestādēs vai finanšu iestādēs.

- 53 Papildus šīm prudenciālajām korekcijām, kas vispārēji piemērojamas visām kredītiestādēm, ar Savienības tiesību aktiem uzraudzības iestāde – šajā gadījumā ECB – ir pilnvarota konkrētos gadījumos piemērot citus pasākumus, ņemot vērā katras finanšu iestādes konkrēto stāvokli, it īpaši veicot savus Regulas Nr. 1024/2013 4. panta 1. punkta f) apakšpunktā paredzētos uzdevumus, proti, īstenojot prudenciālās uzraudzības pārbaudes.
- 54 Attiecībā uz jautājumu, vai ECB ir pārsniegusi savas pilnvaras – jo tā esot noteikusi vispārpiemērojamas prudenciālās prasības – ir jānorāda, ka nav strīda par to, ka ECB nav regulēšanas pilnvaru pirmā pilāra ietvaros, kas attiecas uz pienākumiem, kuri izriet no regulējuma, jo šīs pilnvaras ietilpst Savienības likumdevēja ekskluzīvajā kompetencē.
- 55 Proti, ECB kompetence prudenciālās uzraudzības uzdevumu jomā, it īpaši kompetence, ko tā izmanto, pamatojoties uz Regulas Nr. 1024/2013 4. panta 1. punkta f) apakšpunktu, ir atkarīga no tā, vai veikta individuāla pārbaude, lai pārliecinātos par tieši uzraudzīto struktūru kapitāla pietiekamību – attiecībā pret riskiem, kuriem tās ir vai varētu tikt pakļautas. Tiklīdz šāda pārbaude ir veikta, ECB var noteikt korektīvos pasākumus, ņemot vērā konstatēto nepietiekamību un trūkumus.
- 56 Šajā ziņā ir konstatējams, ka pārsūdzēto lēmumu pieņemšanas laikā ECB piedalījās ar otro pilāru saistītās prudenciālās uzraudzības pārbaudēs un novērtēšanā. Proti, pirmkārt, katra pārsūdzētā lēmuma ievaddaļā ECB ir norādījusi, ka tā ir veikusi Regulas Nr. 1024/2013 4. panta 1. punkta f) apakšpunktā paredzēto prudenciālo uzraudzību. Saskaņā ar šo normu ECB ir piešķirta ekskluzīva kompetence veikt uzdevumus, kuri sastāv no prudenciālās kontroles, ar ko paredzēts konstatēt, vai kredītiestādes ieviestie pasākumi, stratēģijas, procesi un mehānismi un tās pašu kapitāls nodrošina labu pārvaldību un tās risku segšanu un, balstoties uz šīm prudenciālās uzraudzības pārbaudēm, noteikt kredītiestādēm, piemēram, konkrētas papildu prasības attiecībā uz pašu kapitālu, konkrētas prasības attiecībā uz likviditāti un citus pasākumus, ja piemērojamās Savienības tiesību normas ietver tiešu atļauju kompetentajām iestādēm rīkoties.
- 57 Otrkārt, no pārsūdzēto lēmumu punktiem, kuros runa ir par NMS un kuri minēti prasībā daļēji atcelt tiesību aktu, proti, no 2017. gada 19. decembra lēmuma 9. punkta, 2018. gada 26. aprīļa lēmuma 9. punkta un 2019. gada 14. februāra lēmuma 8. punkta, izriet, ka ECB NMS atskaitīšanu no pirmā līmeņa pamata kapitāla ir pamatojusi ar divām normām.
- 58 Pirmkārt, runa ir par Regulas Nr. 1024/2013 16. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Tajā ir paredzēts, ka, lai veiktu Regulas Nr. 1024/2013 4. panta 1. punktā minētos uzdevumus, ECB ir tiesības izmantot šīs regulas 16. panta 2. punktā minētās pilnvaras pieprasīt jebkurai kredītiestādei veikt nepieciešamos pasākumus, lai risinātu konkrētajos gadījumos konstatētās problēmas. Viena no šādām situācijām ir tāda, kurā ECB uz Regulas Nr. 1024/2013 4. panta 1. punkta f) apakšpunkta pamata veiktā prudenciālajā pārbaudē ir konstatējusi, ka kredītiestādes ieviestie pasākumi, stratēģijas, procesi un mehānismi, kā arī tās pašu kapitāls nenodrošina pareizu tās risku pārvaldību un segumu.
- 59 Otrkārt, runa ir par Regulas Nr. 1024/2013 16. panta 2. punkta d) apakšpunktu, ar kuru pamatots 2019. gada 19. decembra lēmuma 9. punkts, 2018. gada 26. aprīļa lēmuma 9. punkts un 2019. gada 14. februāra lēmuma 8. punkts. Šajā normā ir paredzēts, ka ECB ir piešķirtas arī pilnvaras noteikt prasības finanšu iestādēm, lai tās uz saviem aktīviem attiecinātu īpašu uzkrājumu politiku vai procedūras attiecībā uz aktīviem saistībā ar pašu kapitāla prasībām.
- 60 No minētā izriet, ka ECB pieeja ietilpst tās prudenciālās uzraudzības pilnvarās – saistībā ar otro pilāru. Tādēļ nav tā, ka ECB noteiktajam pasākumam trūktu tiesiskā pamata. Līdz ar to pirmā pamata pirmais iebildums, ciktāl prasītāja ar to apšauba tiesiskā pamata esamību, ir jānoraida.

Par otro iebildumu – eventuālu individuālas pārbaudes neesamību

- 61 Attiecībā uz otro iebildumu ir jāpārlicinās, vai ECB šajā gadījumā ir pareizi izmantojusi pilnvaras, kas tai piešķirtas otrā pilāra ietvaros. Šajā ziņā no 58. un 59. punkta izriet, ka, lai izmantotu Regulas Nr. 1024/2013 16. panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzētās pilnvaras, ECB ir jāveic individuāla pārbaude par katras kredītiestādes stāvokli, lai varētu novērtēt, vai tās ieviestie “pasākumi, stratēģijas, procesi un mehānismi [...] un [...] pašu kapitāls nodrošina pareizu pārvaldību un [tās] riska segumu”.
- 62 Šajā ziņā, balstoties uz pārsūdzētajos lēmumos izklāstīto argumentāciju, ir jāpārbauda, kā ECB šajā gadījumā attiecībā pret prasītāju ir izmantojusi savas prudenciālās pārbaudes un novērtēšanas pilnvaras.
- 63 No šajā lietā ECB izmantotās argumentācijas, kas iekļauta arī šā sprieduma 38. punktā, ir izsecināms, ka risks, ko tā konstatēja, bija pirmā līmeņa pamata kapitāla novērtēšana par augstu, un šā riska cēlonis ir saistīts ar NMS kvalificēšanu par ārpusbilances posteni, tāpat ar to, ka tās netiek iekļautas kredītiestādes bilances pasīvā un ka ar NMS saistītais nodrošinājums nav pieejams līdz maksājumam par NMS.
- 64 Proti, ja kāda kredītiestāde uzņemas NMS, šīs kredītiestādes pirmā līmeņa pamata kapitāla apmērs paliek nemainīgs. Tādēļ summas, kas pārskaitītas kā nodrošinājums, vairs nevar tikt mobilizētas, lai pastāvīgi segtu eventuālos zaudējumus, ko radītu tās darbība.
- 65 Kā norāda ECB, tā kā risks izriet no atšķirības starp summu, ko attiecīgā finanšu iestāde uzrādījusi kā pirmā līmeņa pamata kapitālu, un zaudējumu faktisko apmēru, ko tā spēj segt, ECB kā prudenciālās uzraudzības iestāde pauda uzskatu – kā izriet no pārsūdzētajiem lēmumiem, kuru kopsavilkums ietverts šā sprieduma 38. un 40. punktā, – ka šāda situācija nerada patiesu priekšstatu nedz par attiecīgās kredītiestādes faktisko finansiālo stabilitāti, nedz par riskiem, kuriem tā pakļauta saistībā ar NMS izmantošanu.
- 66 Nākas konstatēt, ka ECB izmantotā argumentācija nav balstīta uz tīru abstrakciju, jo tā atsaucas uz konstatējumu, ka prasītāja ir izmantojusi NMS un ka tā šīs NMS ir kvalificējusi kā ārpusbilances posteņus.
- 67 Ņemot vērā, piemēram, pirmā līmeņa pamata kapitāla nozīmīgumu finanšu iestādes finansiālajai stabilitātei un finanšu sektora stabilitātei vispār, ECB konstatētā riska esamību nevar noliegt, turklāt šo risku apliecina EBI pamatnostādnes par maksājumu saistībām. Proti, no šīm pamatnostādnēm izriet (skat. šā sprieduma 14. punktu), ka kompetentajām iestādēm, tostarp ECB, UPNP ietvaros ir jānovērtē riski, kuriem pakļauti tādas kredītiestādes pašu kapitāla un likviditātes posteņi, kura savas NMS iegrāmato ārpus bilances.
- 68 Turklāt šajā ziņā ir konstatējams, ka puses ir vienprātis par to, ka grāmatvedības kontu plānā NMS parasti – tāpat kā šajā gadījumā – tiek uzrādīti kā ārpusbilances posteņi un netiek iekļauti bilancē kā zaudējumi, samazinot pirmā līmeņa pamata kapitālu tādā pašā mērā kā brīdī, kad kredītiestādei būs pienākums maksāt summu vienā no attiecīgajiem fondiem.
- 69 Turklāt ir konstatējams, ka attiecīgais atskaitīšanas pasākums neattiecas uz NMS pašām par sevi, bet gan uz summām, kas sniegtas kā nodrošinājums, kā izriet arī no 2019. gada 14. februāra lēmuma 8.2. punkta. Summas, kas sniegtas kā nodrošinājums, principā ir uzskatāmas par aktīvu posteņi, kas iegrāmatojams kredītiestādes bilancē. Proti, NMS nodrošinājums katrā ziņā ir likvidi aktīvi, kuriem piemīt zems risks. Praksē tie ir naudas līdzekļu noguldījumi – apmērā, kas ekvivalents to NMS apmēram, kas brīvi pieejamas noregulējuma iestādēm vai noguldījumu garantiju sistēmai. Citiem vārdiem sakot, NMS atspoguļojas to nodrošinājumā, un šie divi elementi ir nesaraujami saistīti un tāpat nav iedomājami atsevišķi.

- 70 Tādējādi pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, ECB varēja uzskatīt – bez tiesību kļūdas pieļaušanas attiecībā uz šo aspektu –, ka prudenciālā kvalifikācija, kura piemērojama NMS un līdz ar to nodrošinājumam, kas nesaraujami saistīts ar tām, varēja būt iemesls kāda no Regulas Nr. 1024/2013 16. panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzētajiem pasākumiem īstenošanai, turklāt neatkarīgi no tā, ka kontu plānā NMS pašas par sevi tiek iegrāmatotas kā ārpusbilances posteņi.
- 71 Tādēļ ir jānoraida prasītājas arguments par to, ka, tā kā NMS tiek iegrāmatotas ārpus bilances, uz tām neesot attiecināma Regulas Nr. 1024/2013 16. panta 2. punkta d) apakšpunktā minētā īpašā politika.
- 72 Paturot to prātā, ir jāpārbauda, vai ECB šajā lietā ir veikusi Regulas Nr. 1024/2013 16. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzēto individuālo pārbaudi (skat. šā sprieduma 61. punktu) par prasītājas riska profilu un, konkrētāk, vai tās ieviestie pasākumi, stratēģijas, procesi un mehānismi un tās pašu kapitāls un likviditāte tai dod iespēju segt tādējādi konstatēto risku, kas izriet no NMS iegrāmatošanas ārpus bilances un ar to saistītā nodrošinājuma nepieejamības.
- 73 Šajā ziņā prasītājai un ECB ir atšķirīgi viedokļi attiecībā uz ECB veikto pārbaudi.
- 74 ECB apgalvo, ka tā ir pārbaudījusi visus nozīmīgos apstākļus. Savukārt prasītāja uzskata, ka ECB argumentācija ir balstīta tikai uz vispārīgiem apsvērumiem, nevis uz kādu konkrētu pārbaudi, kurā būtu novērtēts konkrētas kredītiestādes riska profils. Prasītāja norāda, ka šādā pārbaudē, ja tā būtu notikusi, tiktu pierādīts, ka tās pirmā līmeņa pamata kapitāla apmērs bija pietiekams, lai segtu eventuālus zaudējumus, kādi tai varētu rasties gadījumā, ja tai būtu nācies izpildīt NMS, kuras tā uzņēmusies.
- 75 Šajā lietā no pārsūdzētajiem lēmumiem izriet – ECB konstatēja, ka prasītāja bija izmantojusi NMS, ko tā bija iegrāmatojusi kā ārpusbilances posteņi, savukārt ar to saistītais nodrošinājums bija uzrādīts bilances aktivā. ECB 2019. gada 14. februāra lēmumā ir norādījusi to vēl nenokārtoto NMS kopsummu, attiecībā uz kurām prasītāja bija sniegusi naudisku nodrošinājumu – gan konsolidēti, gan prasītāja kā atsevišķa kredītiestāde. Pēc tam tā, pamatojoties uz Regulas Nr. 575/2013 92. panta 3. punktu, aprēķināja riska darījumu apmēru procentuālā izteiksmē. Tādējādi ECB konstatēja, kādā mērā prasītāja ir pakļauta riskam, kas izriet no tā, ka tā uzņēmusies NMS. No Vispārējās tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet arī tas, ka, lai gan šāda aprēķināšana nav minēta 2017. gada 19. decembra lēmumā un 2018. gada 26. aprīļa lēmumā, šo lēmumu pieņemšanas brīdī ECB rīcībā bija tā novērtēšanai nozīmīgā informācija.
- 76 Tomēr ECB argumentācija liek domāt, ka NMS iegrāmatošana ārpus bilances pati par sevi ir problemātiska, jo šāda iegrāmatošana pēc definīcijas nozīmē, ka pirmā līmeņa pamata kapitāls ir novērtēts par augstu. ECB nostāja izriet, piemēram, no tās procesuālajiem rakstiem, kas iesniegti Vispārējai tiesai, un tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem. Tā ir atzinusi, ka ar aplūkojamo pasākumu neitralizējamā riska cēlonis bija tas, ka NMS piemērojamā grāmatvedības politika neatspoguļoja apstākli, ka nav pieejamas summas, kas šīm vajadzībām tiktu mobilizētas kredītiestādes, kura veic iemaksas, pirmā līmeņa pamata kapitāla ietvaros. Kā norāda ECB, šī situācija tai esot devusi iespēju samērīgi izmantot pilnvaras, kuras tai piešķirtas ar Regulas Nr. 1024/2013 16. panta 2. punktu. Šāda argumentācija, pat ja tā konkrēti tiek attiecināta uz prasītāju, tomēr ir uzskatāma par vispārīgiem konstatējumiem, kurus varētu attiecināt uz jebkuru kredītiestādi, kas izvēlas NMS iegrāmatot ārpus bilances, neņemot vērā apstākļus, kas raksturīgi attiecīgajai kredītiestādei.
- 77 Turpretī pārsūdzētie lēmumi neliecina par individuālu pārbaudi, ko ECB būtu veikusi un kuras mērķis būtu pārliecināties, vai prasītāja ir ieviesusi pasākumus, stratēģijas, procesus un mehānismus Regulas Nr. 1024/2013 4. panta 1. punkta f) apakšpunkta un 16. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē, lai segtu prudenciālos riskus, kas saistīti ar NMS iegrāmatošanu ārpus bilances, un attiecīgā gadījumā pārliecināties, vai tie, ņemot vērā šos riskus, ir lietderīgi.

- 78 Šajā ziņā ir jāpiebilst, ka likumdevējs ar tiešu formulējumu ir atļāvis un reglamentējis NMS izmantošanu. Protams, kā apgalvo ECB, Regula Nr. 806/2014 un Direktīva 2014/49 neattiecas uz NMS iegrāmatošanas jomu. Turklāt likumdevēja paredzētā – procentuālā izteiksmē ierobežotā – iespēja izmantot NMS, lai finansētu fondus un garantiju sistēmas, neizslēdz prudenciāla riska esamību. Šāda riska iespējamību var izsecināt arī no pamatnostādnēm par maksājumu saistībām. Lai gan nav nepieciešams aplūkot, cik precīza ir ECB paustā interpretācija par pamatnostādnēm par maksājumu saistībām, proti, ka pats veids, kā izslēgts procikliskais risks, ietver arī NMS iegrāmatošanu identiski naudas līdzekļu iemaksas iegrāmatošanai, tomēr no Regulas Nr. 1024/2013 16. panta, kā arī no pamatnostādnēm par maksājumu saistībām – ciktāl tās ietver atsauci uz pārbaudi, kas ieviesta UPNP ietvaros,– izriet, ka ir prasīta pārbaudes veikšana katrā atsevišķā gadījumā.
- 79 Tomēr, kā jau iepriekš tika norādīts (skat. šā sprieduma 76. punktu), no ECB pieejas izriet, ka tā uzskata – tā kā kredītiestāde izvēlas NMS izmantošanu un to iegrāmatošanu ārpus bilances, pastāv risks, un līdz ar to jebkāda detalizēta pārbaude par šīs kredītiestādes stāvokli būtu nelietderīga.
- 80 Papildus tam ECB argumentācija, ka aplūkojamais pasākums ir noteikts UPNP ietvaros un ka katrs šajā kontekstā pieņemtais lēmums tāpat ir individuāls lēmums, kura tvērums nepārsniedz tā adresātu, nav nozīmīga. Protams, kā apgalvo ECB, identiskus riskus var segt ar identiskiem pasākumiem. Tomēr tas, ka aplūkojamais pasākums ir noteikts saistībā ar UPNP īstenošanu, nenozīmē, ka šajā kontekstā veiktais prudenciālais pasākums obligāti būtu lēmums, kas pieņemts pēc individuālas pārbaudes, ņemot vērā prasītājas konkrētos apstākļus.
- 81 Turklāt ECB arguments, ka tā pirms pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas esot veikusi individuālu pārbaudi saistībā ar ietekmes novērtējumu, arī nevar tikt atzīts par pamatotu. Proti, šāda pārbaude neparedz vairāk kā novērtēt pasākuma piemērošanas sekas saistībā ar sasniedzamajiem mērķiem. Ir pavisam skaidrs, ka ietekmes novērtējums var būt lietderīgs aplūkojamā pasākuma samērīguma vērtēšanai, kā tas būtībā izriet no ECB argumentācijas, kurā tā uzsver, ka minētais pētījums pierādot, ka pasākumam ir tikai neliela ietekme papildu pašu kapitāla izteiksmē, un ka līdz ar to neesot tā, ka tas prasītājai katrā ziņā radītu nesamērīgu slogu. Tomēr šim pētījumam ir cits mērķis un tā pamatā esošā loģika atšķiras no tās, uz kuru balstīta izvērtēšana, kas ECB ir jāveic, pamatojoties uz Regulas Nr. 1024/2013 4. panta 1. punkta f) apakšpunktu un 16. panta 1. punkta c) apakšpunktu un 2. punkta d) apakšpunktu. Saskaņā ar šo normu ECB faktiski ir pienākums novērtēt nepieciešamību piemērot aplūkojamo pasākumu, ņemot vērā attiecīgās kredītiestādes individuālo stāvokli un tajā skaitā eventuālus pasākumus, stratēģijas, procesus vai mehānismus, kurus tā būtu ieviesusi.
- 82 Līdz ar to nākas konstatēt, ka, neveikdama pārbaudi, kas pārsniedz potenciāla riska, kurš saistīts ar NMS iegrāmatošanu ārpus bilances, konstatēšanu, nepārbaudot prasītājas konkrēto stāvokli, un it īpaši tās riska profilu un likviditātes pakāpi, neņemot vērā eventuālus potenciālo risku mazinošus faktoros, ECB nav veikusi tādu prasītājas individuālu prudenciālās uzraudzības pārbaudi kā Regulas Nr. 1024/2013 4. panta 1. punkta f) apakšpunktā un 16. panta 1. punkta c) apakšpunktā un 2. punkta d) apakšpunktā paredzētā, un līdz ar to ir pieļāvusi šo normu pārkāpumu.
- 83 Tā kā iebildums par individuālas pārbaudes neesamību ir pamatots, ir jāpiekrīt pirmajam pamatam kopumā.
- 84 No tā izriet, ka šī prasība, ciktāl ar to lūgts daļēji atcelt pārsūdzēto lēmumu, ir jāatzīst par pamatotu, un nav nepieciešams izskatīt pārējos prasītājas izvirzītos pamatus.

Par tiesāšanās izdevumiem

⁸⁵ Saskaņā ar Reglamenta 134. panta 1. punktu lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā ECB nolēmums ir nelabvēlīgs, ir jāpiespriež tai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus atbilstoši prasītājas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (otrā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

- 1) **Lietas T-150/18 un T-345/18 apvienot šā sprieduma taisīšanas vajadzībām.**
- 2) **Atcelt Eiropas Centrālās bankas (ECB) 2017. gada 19. decembra Lēmuma ECB/SSM/2017-R0MUWSFPU8MPRO8K5P83/248 9.1.–9.3. punktu, ECB 2018. gada 26. aprīļa Lēmuma ECB-SSM-2018-FRBNP-17 9.1.–9.3. punktu un ECB 2019. gada 14. februāra Lēmuma ECB-SSM-2019-FRBNP-12 8.1.–8.4. punktu.**
- 3) **ECB atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

Buttigieg

Schalin

Berke

Costeira

Mac Eochaidh

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2020. gada 9. septembrī.

[Paraksti]